

Poština plačana v gotovini

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

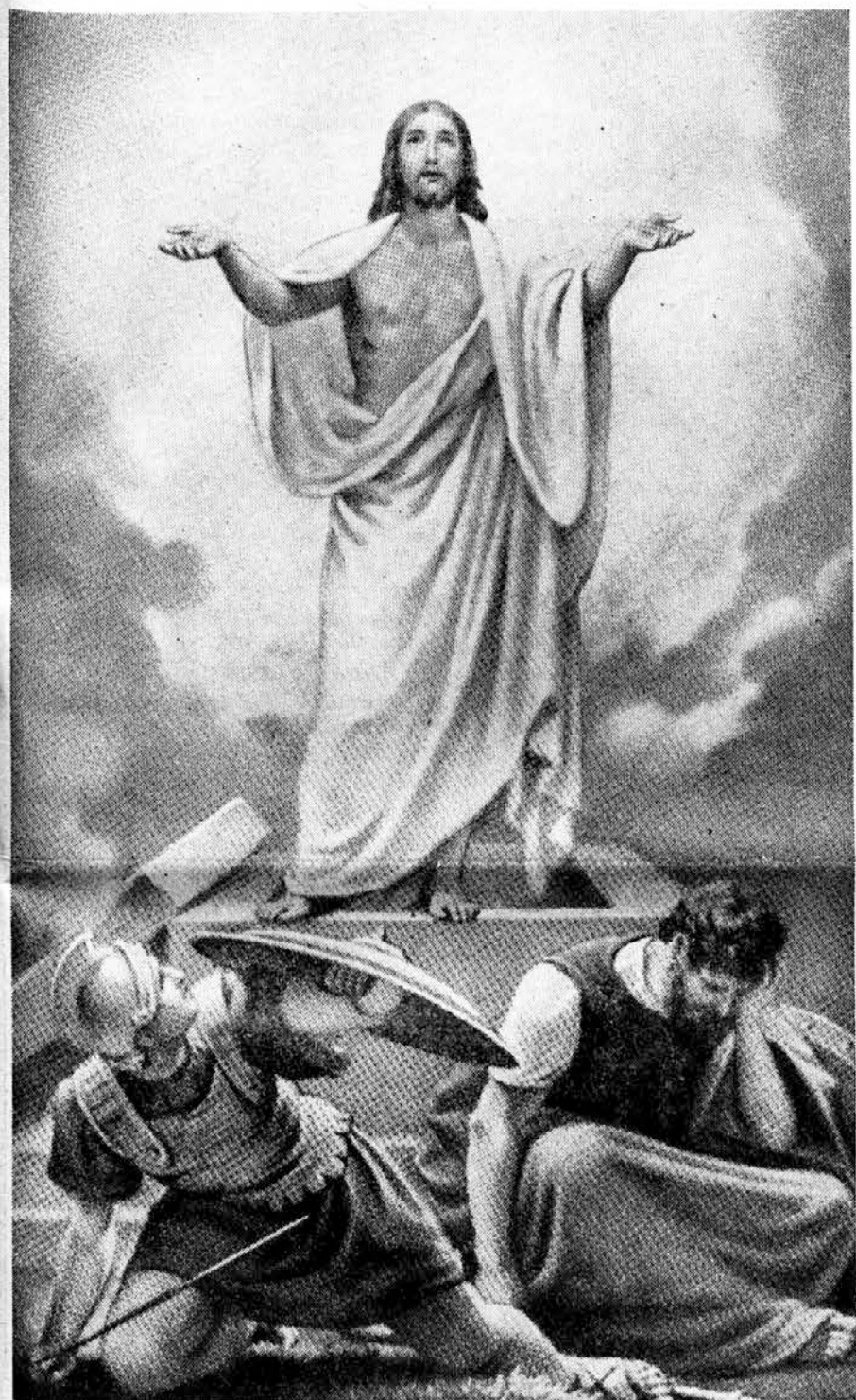
Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto IX - Štev. 16

Gorica - četrtek 18. aprila 1957 - Trst

Posamezna številka L. 30

VELIKA NOČ - DAN ZMAGOSLAVJA!

Velikonočna poslanica

Kdo more razumeti skrivnostno silo življenja, ki v tem letnem času prešinja sleherno stvar in sleherno človeško srce osvetli s svojo čudovitostjo?

Vsak jo po svoje občuti, ljudje in narava in vse veselstvo. Nekateri ljudje ljubijo nove obleke toplih, pomladnih barv in gotovo v tem ni nič slabega. Saj nas tudi drevesa posnemajo. Svoje očrnele, gole veje ovijajo v dišeče bele pajčolane in svilnato zelenje.

Vosčila prepregajo ves svet, v toplem občestvu se srečujejo živi in mrtvi. Povsod hite naše misli, preko oceanov in preko vsega sveta in v onostranstvo.

Velika noč! Ali mislite, da je to samo beseda, ki vsebuje le prazno bajko in da so vsa topla čustva v človeku le plod bolne domišljije?

Ali je res nemogoče, da bi Tisti, ki je nekoč obudil mrtvega Lazarja, tudi sam ne vstal iz smrti v življenje?

Ali je res nemogoče, da bi Tisti, ki je nekoč ustavil pogrebni sprevod in vrnil jokajoči materi mrtvega sina, ne mogel tudi sam sebi vrniti življenja?

Ce je druge priklical iz groba, je gotovo vedel za pot. Mi verujemo, da je On tisti, ki je od mrtvih vstal,

in da bomo po njegovih besedah vstali tudi mi. Mi verujemo z vso neizpodbitno gotovostjo, z upanjem brez dvoma in z radostjo brez konca v Njegove besede, ki jih je neštetokrat izrekel: »Jaz ga bom obudil poslednji dan!«

To so besede, ki jih more izgovoriti le tisti, ki ima za to vso oblast. Nad drugimi in nad seboj je že dokazal njihovo resničnost in jo lahko še dokaže. On je vstal in mi, ki Vanj verujemo, bomo po njegovih besedah vstali. Pred nami stoji svetla in oživljajoča resnica življenja brez konca, segajočega iz veka v vek, v radosti in miru, v odrešenju greha in njegove sužnosti, brez boli in trpljenja, solz in stisk, brez prevar in grenkosti.

Ker je On od smrti vstal, ni v nas več nobene bojazni.

»Kdor me veruje, četudi bo mrtav, bo živel in kdor živi in me veruje, ne bo umrl vekomaj.«

»V hiši mojega Očeta je mnogo bivališč, če bi bilo drugače, bi vam povedal. Karkoli bi bilo za skrivnostjo večnosti, kar bi vam vzbujalo strah, negotovost in zaskrbljenost, bi vam povedal. Toda jaz prihajam od tam, zato vam ponavljam, ne bojte se! Jaz sem premagal svet! Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

»Kristus se je ponižal in je bil pokoren do smrti, smrti na križu« (Filip 2, 8).

To je v velikem tednu misel Cerkev, ki ne opusti prav nobenega sredstva, da čim nazorneje pokaže svojo žalost zaradi trpečega Gospoda.

Kdor na Veliki petek s premislekom sledi pretresljivim obredom, kar čuti, da je ta dan bil najbolj tragičen v zgodovini človeštva.

V duhu gledamo, kako se med nebom in zemljo v strašnih bolečinah zvija na križ pribito razbičano telo Učenika, ki je bil poosebljena Ljubezen, Dobrota in Svetost.

Temna zarja je zasenčila vsa obzorja.

Konec? Tragični konec vsega in predvsem Tistega, ki je postal upanje mnogih? Ne!

*

Nadaljujmo z branjem poročila apostola Pavla, ki piše: »Zato ga je tudi Bog povišal in mu dal ime, ki je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik prizna, da je Jezus Gospod, v slavo Boga Očeta« (Filip 2, 2-11).

Nenadoma silen preobrat! Mrtvaški napevi, napevi žalosti so v hipu utihnili in razlegla se je aleluja, pesem življenja in radosti.

Gospod je vstal!

Razumeš, prijatelj? Gospod je v resnici vstal!

Kakšna zmaga?!

Nekoč so vojaki v zasmeh poklekali pred Njim, Mu v obraz pljuvali in Ga tepli.

Danes pa se v Jezusovem imenu v spoštovanju in molitvi pripogibajo kolena teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.

Nekoč so judovski veliki duhovniki in starešine kričali: »Proč z njim, križaj ga, križaj ga!«

Danes naši jeziki priznavajo: »Jezus Kristus je Gospod!«

Nekoč so naščuvane množice rjevele: »Nočemo, da bi ta bil naš kralj!«

Prav-isti nosi danes Ime, ki je čez vsa imena!

Aleluja!

*

Nekoč je naš Gospod nosil breme našega življenja. Občutil jih je bolj kot mi, ker jih je neprimerno globlje doživel in doumel.

Nekoč je On mogel biti tako zelo zmučen in izčrpan, da je sredi morske nevihte v čolnu zaspal...

Nekoč je mogel trpeti lakoto in je zaman iskal sadu na figovem drevju.

Njegova mučeniška usta so bila nekoč tako izsušena, da je zaklical: »Žejem sem!« čeprav je vse ostale nepopisne muke z molkom prenašal.

Nekoč je Njegovo Srce bilo žalostno do smrti.

Človek je vedno trepetal pred skrivnostjo večnosti. Strah ga je bilo negotove prihodnosti, ki se skriva za zadnjim korakom življenja. Kristus je šel pred nami v to skrivnost, zato verujemo in v nas ni več ne bojazni ne negotovosti. On je premagal vse skrivnosti med življenjem in smrtjo.

»Kdor veruje, bo živel vekomaj!« To so njegove besede. Tako nam govori Kristus ob današnjem velikonočnem prazniku!

SEDAJ, SEDAJ PA JE VSE TO MIMO.

DOKONČNO MIMO!

Gospod je vstal!

Sedaj On živi povišan v svojem veličastvu.

Nedosegljivi za hudobijo in mržnjo.

Vzvišen nad stisko in smrt telesnega življenja.

Aleluja!

Kako se Cerkev ne bi veselila tega nedoumljivega, veselega in vzvišenega dogodka ter radostno vzklikala: Aleluja, aleluja, aleluja!

*

Velikonočnega jutra pa se veselimo tudi mi.

Mi še prav posebno!

Kajti vse, kar smo rekli o Gospodu, velja po Njegovi zaslugi tudi za nas.

Velikonočno jutro je ključ za razumevanje Jezusovega življenja in dela, trpljenja in smrti.

Isto velja za nas.

V velikonočnem jutru je na našem obzorju zablestela čisto nova zarja ŽIVLJENJA in od tedaj naprej smemo smelo vzklikati:

»Kje, smrt, je zdaj premaga tvoja in tvoje ostro želo, kje?

Veselo upa duša moja, življenje večno čaka nje.

Moj Jezus je od smrti vstal, kraljestvo smrti pokončal!

Aleluja!

Kako je to nekaj velikega in tolažilnega!

To našemu življenju daje čisto novo sliko, postavlja ga na povsem nov temelj in nas uči, kako je to življenje slično velikemu oboku, čigar drugi podboj počiva v večnosti.

Velikonočno jutro je jamstvo naše večnosti.

Kajti Kristus je z vstajenjem od mrtvih izpričal svoje božanstvo in s tem dokazal, da je ZMOŽEN SPOLNITI DANO OBLJUBO. DA BO TUDI NAS OBUDIL POSLEDNJI DAN.

Zato se pa nič od tega, kar delamo, žrtvujemo in trpimo, ne razbli- ni v nič: to, bi rekli, dobi krila in poleti daleč iz naše vsakdanjosti in se bo nekoč umirilo v onostranskem svetu.

Ako pa se naše življenje ne opira na svoj drugi podboj v večnosti, je čisto naravno in gotovo, da to življenje prej ali slej postane RAZVALINA življenja. Vsak obok namreč potrebuje dva podboja.

Ti, utrujeni brat, ki se Ti muka dnevnega dela tako često zdi brez smisla — ne bodi malodušen!

Vstal boš in prejel svoje plačilo za zvestobo!

Ti, sestra, izčrpana nosilka križa, ki si na tem, da se zrušiš pod bremenom življenja — ne obupuj!

Vstala boš in prejela plačilo za zvestobo!

Veselim se! Aleluja!

V-ko. (»Naša luča«)

Jezus pred sodniki

V zadnjih 50 letih so arheologi v Palestini in sploh na Jutrovem dosegli neverjetne uspehe. Iz izkopanih spomenikov vstaja na dan nov svet, ki smo ga do sedaj poznali skoro izključno iz pripovedovanja sv. pisma. To je pa za mnoge bil »skaljena« vir za zgodovino, češ da je v sv. pismu mnogo pripovedk in bajk, ki se nanje ne moremo zanesti. Na drugi strani pa je bilo marsikaj nejasnega tudi za verne in vestne zgodovinarje, kajti sv. pismo ni zgodovinska, temveč verska knjiga in zato o zgodovinskih dogodkih poroča resnico, toda ne zmeraj dovolj natančno. Vsled tega so si zmeraj verni in neverni zgodovinarji želeli, da bi arheologija prišla na pomoč. Eni so upali, da bodo izkopanine postavile na laž sv. pismo, drugi pa, da bodo

v njej avtor v domačem in prijetnem pripovedovanju navedel glavna dejstva, ki so jih odkrili arheologi v zadnjih 50 letih na Srednjem Vzhodu in ki potrjujejo v neverjetni meri resničnost sv. pisma. Knjiga je doživela velikanski uspeh med Nemci. Italijani so jo že leto nato prevedli ter je v dveh mesecih doživela dve izdaji. To nam je zadostna priča o zanimivosti te knjige, o njeni znanstveni vrednosti pa pričajo izjave številnih izvedencev pri raznih narodih.

Iz te knjige smo za naše bralce priredili naslednji članek, ki govori o Jezusovi sodbi. Svetujemo pa, vernim in nevernim, ki se zanimajo za vprašanja sv. pisma, naj si to knjigo v enem ali drugem jeziku nabavijo. Ne bo jim žal. (Ured.)

»Sem bralcem, sodelavcem in prijateljem želimo, naj jim od smrti vstali Očesnik pri- nese miru, ljubezni in sreče.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

isto še bolj potrdile njegovo resnico in nudile možnost vedno boljšega razumevanja in razlage. Arheologija je v zadnjih 50 letih opravila v tem oziru velikansko delo, ali ne v prid nevernih, marveč v prid vernih zgodovinarjev. Koliko čudovitih uspehov so arheologi dosegli, nam pove nemški časnikar Werner Keller v svoji knjigi »Sv. pismo ima prav« (Und die Bibel hat doch recht). Ta knjiga je izšla leta 1955 ter je

»Precej zjutraj so se posvetovali veliki duhovniki s starešinami in pismouki in ves veliki zbor in so Jezusa zvezali, odpeljali ter izročili Pilatu.« (Marko, 15, 1.15).

Vsi opisi obsodbe in križanja v štirih evangelijih so bili strogo preiskani po številnih znanstvenikih. Ti so dognali, da so vsi podatki in celo najmanjše podrobnosti točni. Glavni tožitelji v procesu proti Kri- (Nadaljevanje na 2. strani)

800-letnica božje poti Maria Zell v Avstriji

Naše letošnje skupno primorsko romanje

SKRB ZA OTROKE

Nemška dobrodelna organizacija »Caritas« je zaprosila katoliške družine, naj bi za časa počitnic sprejele v svoje domove otroke iz Berlina. Poziv omenja veliko socialno stisko, ki je zajela Berlin zaradi osamljenosti in odtrganosti od narodnega ozemlja. Poskrbeti bi bilo treba za 51.000 otrok.

DAR SVETEGA OČETA

Sveti oče je poklonil znanemu romarskemu svetišču Alttöting na Bavarskem dragocen kelih v gotskem stilu, okrašen s številnimi dragimi kamni.

KATOLIČANI V JUŽNI AFRIKI

Po statističnih podatkih šteje Južna Afrika 1 milijon 200 tisoč katoličanov. V zadnjem letu se je število katoličanov povečalo za 82 tisoč.

VELIKODUŠNI STARČKI

Gostje 53 ameriških in kanadskih zavetišč so sklenili, da bodo na poseben način praznovali stoletnico Marijinega prikazovanja v Lurdu. Prihodnje leto bodo vsak dan zmolili vse tri dele rožnega venca. Tako obljubo je napravilo 10.000 starčkov.

EVHARISTIČNI KONGRES NA FILIPINIH

Dne 2. decembra 1956 se je zaključil narodni evharistični kongres v Manili na Filipinih, ki je presegal po velikosti kongres v letu 1937. Prisotnih je bilo 37 škofov, posvečenih 77 novih duhovnikov, pri zaključni pobožnosti je bilo 1 milijon udeležencev, 22 otrok zgubljenih in... zopet najdenih.

UNIČENJA KAT. ŠOLA NA KITAJSKEM

Pred komunistično zasedbo je imela katoliška Cerkva na Kitajskem 3 univerze, 189 srednjih šol, 2011 osnovnih šol, 2243 šol za katehiste, 76 semenišč, 32 tiskarn. Od vsega tega danes ni ostalo nič. Ali ni to zadosten dokaz, da vlada tam »popolna svoboda«?

Ob četrti postaji

O trenutek muke in bridkosti!
Božji Sin na poti Mater sreča...
Njej pogled na križ trpljenje veča —
vsa od solz je srta in grenkosti.

V srci dve vse globlje meč zareže...
Žalost njuna večja je od morja,
zemski krog presega in obzorja,
vse gorje sveta je ne doseže.

Množica za njima jezno hruje —
ne dotakne se je bolečina
svete božje Matere in Sina.

Misli tih očitek obtežuje:
Tudi ti?!... O, padi na kolena,
da umije Kri te dragocena!

Ljubka Šorli

VELIKI ČETRTEK — DUHOVNIŠKI DAN

Na veliki četrtek pri zadnji večerji je Gospod ustanovil tudi zakrament mašniškega posvečenja, zato je veliki četrtek izrazito duhovniški dan. Razne organizacije, ki se trudijo za povečanje duhovniških poklicev, vabijo zlasti za ta dan k molitvi za duhovnike. Tržaško semenišče je povabilo vse holnike, naj bi na veliki četrtek darovali Bogu svoje trpljenje za nove duhovnike. Le škoda, da lepa molitev za posvečenje ni bila prirejena tudi v slovenščini.

PRENOS PAPEŽEVEGA GOVORA

Na velikonočno nedeljo opoldne bo sveti oče podelil svoj blagoslov vesoljnemu svetu in bo imel tudi kratek nagovor. Reportažo te slovesnosti bomo slišali po radiu Trst A zvečer ob 8.30 — torej takoj po poročilih. Pripravi jo bo urednik slovenskih radijskih oddaj na vatikanskem radiu g. Anton Iskra. Ravnateljstvo Radijske ustanove se je zelo zavzelo, da se bo mogel izvesti ta prenos, kakor tudi za bodoče prenose iz cerkvenega življenja. Slovenski katoličani se tega razumevanja gotovo veselimo.

LAŽ IN RESNICA S KITAJSKO

Pater Verwilgen, ki je pred štirimi leti zapustil Kitajsko, piše: Leta 1951 sem bil kaplan v neki župniji v Soeiuanu (Severna Kitajska), istočasno sem bil prostovoljni delavec. Vsi duhovniki in redovniki naše škofije Ning-Hsia so že bili zaposleni kot delavci. Po končanem dnevnem delu so bili za vse delavce tečaji za »prevzgojo mišljenja«. To ni bil samo teoretičen pouk, ampak je pri njem vsak moral sodelovati. Zahtevali so od nas dokazov, da sprejemamo njihov nauk.

Ker sem sam živel v takem ozračju, sem prepričan, da poročila novinarjev, ki obiskujejo deželo z namenom, da proučijo položaj, ne odgovarjajo resnici. Ne morejo namreč spoznati pravega stanja, saj vlada tam na zunaj hinavščina in masovna laž. Vem, da duhovniki iz strahu, da ne bi izdali svojih vernikov, nikoli ne povedo, kako so kristjani nezadovoljni in kako goje upanje na boljše čase. Če vsaka taka sumnja bi bila nevarna.

POGLED NA ROMARSKI KRAJ S CERKVIJO

MALO ZGODOVINE

Na prvi strani slavnostne knjižice za 800-letnico svetišča Maria Zell v Avstriji je pod Marijino sliko z velikimi črkami zapisano: Marija, velika mati Avstrije, Madžarske in slovanskih narodov. V knjižici najdemo sledeče zgodovinske podatke:

Leta 1157 je benediktinski menih Magnus prinesel v današnji kraj Maria Zell podobo Matere božje. Tam je postavil leseno kapelico in tako se je na skromen način začelo čiščenje Matere božje v tem krasnem planinskem svetu, ki je dobil pozneje ime Marijino Celje — Maria Zell. Prvi Marijini častilci so bili kmetje, njihovi hlapci in drvarji, ki so prihajali po les v te alpske gozdove blizu Semmeringa.

Leta 1200 je prišel v Maria Zell grof Henrik Vladislav, brat češkega kralja Otokarja Premysla. Grof Henrik je bil poročen z Avstrijo. Prišla sta na ta kraj iz obljube v zahvalo za prejeto milost. Tukaj sta na mestu prve lesene kapelice postavila kamenito cerkev in jo posvetila Materi božji. Od tedaj naprej prihajajo vse do naših časov v Maria-Zell številni romarji iz Češke, Moravske in drugih slovanskih dežel. Iz časov češkega kralja Otokarja pa se je ohranil Marijin naziv: Mati slovanskih narodov, Mater slavorum gentium.

V štirinajstem stoletju so Marijino svetišče oblepili madžarski kralji. V času husitskih bojev in pozneje ob turških napadih na Avstrijo je tudi ta planinska vas Maria Zell veliko trpela in tudi cerkev je bila večkrat požgana, a po volji krščanskega avstrijskega ljudstva vedno znova postavljena. Leta 1907 za 750-letnico obstoja božje poti so se zgrnili pred tem Marijinim svetiščem predstavniki vseh narodov tedanje velike Avstrije. Iz zgodovine koroških in štajerskih Slovencev je znano, da so zlasti v prejšnjem stoletju vse do prve svetovne vojne zelo radi romali v Marijino Celje. Korošci še romajo danes in svoje skupno romanje bodo imeli tudi letos v avgustu.

MARIJINO CELJE DANES

Marijino Celje je danes prijazno gorsko mestce z mnogimi hoteli in ličnimi planinskimi kočami. Središče tega planinskega raja je veličastna marijanska bazilika s tremi zvoniki; srednji je visok 82 me-

trov, cerkev je dolga 81 m, visoka 31. V sredini renesančne bazilike je starodavna kapela milostne Matere božje in v njej skromen Marijin lesen kip, odet v srebro. Bazilika ima dvanajst kra-nih oltarjev, več kapelice, korov, starodavno zakladnico in trojne povezane orgle, ki jih je svetišču daroval cesar Frane Jožef leta

BAZILIKA V MARIA ZELL

1910. V zvonikih so številni zvonovi, največji tehta 5.779 kg.

Mestce Maria Zell leži na visoki gorski planoti, blizu so planinska jezera, krasni gozdovi in na bližnje hribe vozijo izletnike vsa različna moderna sredstva.

NAŠE SKUPNO ROMANJE

To krasno Marijino mestce smo izbrali za našo letošnjo skupno božjo pot. V nedeljo 28. julija se odpeljemo z avtobusi in zvečer bomo na cilju. Pot je dolga približno 500 km. Ko smo se lansko leto pred Oropo ob prihodu uvrščali v procesijo, ste mnogi izrazili veselje nad izbiro kraja in božje poti. Prepričani smo, da boste vsi prav tako zadovoljni tudi letos in zlasti še letos, saj gre naša pot čez vso Koroško. Nedeljsko sveto mašo bomo imeli pri Gospe Sveti pri Celovcu in tretji dan se bomo vračali preko Gradača čez prelaz Paek skozi Lavantinsko dolino in Podjuno nazaj proti Celovcu. Ustavili se bomo pri St. Andražu, kjer je bil škof božji služabnik Anton Martin Slomšek. V Gradaču bomo obiskali tudi drugo največjo štajersko romarsko središče Maria-Trost. Pri Maria Zell pa nas čaka kar lepo presenečenje: cerkveni predstojnik, varuh Marijine bazilike je po rojstvu Tržačan in nam sporoča uradno, da nas bo ob sprejemu pozdravil tudi krajevni župan, kakor imajo navado za vsa izredna velika romanja. V ponedeljek 29. julija pride v Maria Zell zelo veliko avstrijske kmečke mladine pod vodstvom škofa iz Gradača. Tam v prvi majniški številki bomo objavili točen spored in vsa glavna navodila ter tudi risbo naše poti, da boste vsi vedeli, kam nas vodi letošnja skupna božja pot.

Tržaški in goriški duhovniki, ki romanje pripravljamo, vabimo vse naše zveste ver-

nike in Marijine častilce — ki jim zdravje in čas in žep dopušča, — odločite se že sedaj za to edinstveno letošnje skupno romanje, ki bo obenem kra-en izlet po vsej Avstriji. Stroški so predvideni od 7.000 do 7.500 lir, a končno bo objavljeno v prvi majniški številki K. G. Kdor te žrtve premore, naj se odloči. Gotovo je,

da mu nikdar ne bo žal! Zelo želimo, da bi se pridružili tudi naši mladi kristjani, da bi tako pri Maria Zell videli verno avstrijsko mladino, ki ima slučajno prav tisti dan svoj kongres. Naj bi se v vsaki župniji našlo nekaj dobrih plemenitih ljudi, ki kaj več premorejo, in naj pomagajo mlajšim bolj »suhima«, da se bodo lahko tudi oni udeležili tega izrednega romanja. Kakor slišimo, vlada za to veliko romanje menda največje zanimanje v Rojani in v Marijini družbi v Gorici. Časa je še za vse dovolj. Sedaj je gotovo določen samo čas romanja: nedelja, ponedeljek in torek, 28., 29. in 30. julij. V soboto ne moremo priti v Maria Zell, ker velikih skupin ob sobotah na prenočišče ne sprejemajo. (Prijavljeni so že tudi prvi trije romarji, ki so imeli srečo pri žrebanju v mesecu Kat. glasa).

Vabimo vesele romarje iz vseh tržaških in goriških župnij, odločite se za letošnje skupno božjo pot! Vsaka župnija naj bo lepo zastopana! V majniku objavimo točen spored in vsa potrebna navodila. V juniju se v prvih dneh zaključijo vpisovanje in potem gremo na vesela božjo pot — mi primorski Slovenci, edini svobodni predstavniki vernih, a sedaj zaslužjenih slovanskih narodov, Mater slavorum gentium, Mati slovanskih narodov naj spremi skupno pripravo na naš velik praznik v Marijinem Celju!

MAROŠKI SULTAN SI GRADI VILO

Maroški sultan je kupil kos zemlje na otoku Capri. Pravi, da si bo zgradil vilo za letovanje.

BAR ZA OTROKE

V Los Angelesu so odprli bar za otroke. Odraslim je vstop prepovedan. V baru prodajajo samo mleko!

Wilhelm Hünermann:

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

O MAČKU IN DRUGIH LOPOVIH

Bilo je poletnega dne v letu 1791.

Maček Feliks se je sprehajal sit in dostojanstven po vrtu župnišča v Montbernage, majhnega predmestja francoskega mesta Poitiers. Njegove misli so bile čisto miroljubne, kajti posrebel je bil veliko latvico mleka in ogledal dobro slastno kost. Nenadoma pa se je Feliks prihulil globoko k tlom. Pomežikal je z zelenimi očmi, ki so se poželjivo zasvetile. Ali ne poje tu nekje ptič? Biti mora na veliki češnji ob vrtnem zidu. Slastna ptička pevčica za po kosilu? Ne, tega ne gre zametati in tudi sitega mačka končno ne smemo dražiti.

V istem trenutku je od zunaj nekaj šinilo proti vrtnemu zidu. Postava se je globoko sklanjala v svoji senc. Sprva ni bilo videti nič drugega, kot dolgo košaro za zelenjavo; zdelo se je, da se pomika kot želva. Potem pa si opazil dve rjavi roki in nogi, ki sta nedvomno spadali k nekemu dečku. Glave in trupla ne vidiš, kajti deček je poveznil košaro z ročajem čez glavo, da bi imel roke in noge proste. Želva gleda nekaj časa na vse strani, potem pa šine kvišku. Roke zagrabijo za prizidek v zidu. Bose noge se odločno uprejo proti rdečim kamnom. Še en prijem, še enkrat se zavili in želva čepi na vrtnem zidu tik pod češnjo. Od strahu bi se bila

skoraj nazaj prekučnila; v istem trenutku je namreč skočil na zid z druge strani maček. Za hip dolgo sta oba roparja strmela drug v drugega oba iznenadena in začudena. Potem pa je deček razjarjen zakričal: »Feliks, lopov, nezvesta zver, poberi se!»

Maček ni rad videl, da bi ga kdo žalil. Vrh tega je bil sit in tudi ptič je prav takrat odletel z drevesa. Zato je muc skočil nazaj na vrt in se zopet začel sprehajati. Tu in tam je pa seveda le pogledal očitaajoče na dečka, ki je zlezal v zelene veje, ne da bi ga pekla vest, in začel trgati krasne rdeče sadeže.

»Ti sam si lopov!« si je mislil maček. Ker pa svojim mislim ni mogel dati jasnejšega izraza, je dal svojemu srcu duška z otožnim, zategnjenim »miau!«. Z drevesa je prišel enako otožni, a zasmehljivi odmev. Nato pa se je slišalo samo šustenje vej, kajti deček, ki sedi na češnji, nima časa za drugo zabavo.

Mladi ropar stopa vedno više. Urne roke so delale tako naglo, da se je košara polagoma polnila, čeprav je istočasno veliko češenj izginilo za belimi dečkovimi zobmi.

Tedaj so zazvonili zvonovi na stolpu svete Radegunde. »Angel Gospodov je oznanil Mariji,« je mrmral deček v zelenju in mirno nadaljeval svoje roparsko delo. »Zdrava, Marija!... Se to polno vejo moram obrati!... Glej, dekla sem Gospodova!... Moj Bog! To so češnje!... Po Kristusu, Gospodu našem!«

Zvonovi so spet utihnili.

Deček na češnji je videl, kako je cerkovnik Klavdij Pascal zaprl cerkev, šel po stopnicah navzdol in sedaj lezel mimo ob vrtnem zidu. Njegova gladka pleša se je milo zasvetila v odsevu večernega sonca. Nesreča je hotela, da je

deček prav tisti hip vtaknil v usta gnilo češnjo. Jezen jo je v velikem loku izpljunil; bila je gotovo bolj smola kot namen, če je gnila češnja padla izračunano cerkovniku na plešo, kjer je pustila velik rdeč madež. To je bilo tako smešno, da se je deček kljub previdnosti glasno zasmel. Ko je Klavdij Pascal ves besen pogledal kvišku, je opazil v zelenju in rdečini češnje obraz dečka, ki se mu je nesramno smejal.

»Robert! Lopov! Brezbožni tepec!« je kričal cerkovnik ježno in grozil z velikimi ključi. »Glej, da hitro prideš z drevesa! Ali te ni sram, da krađe češnje gospodu župniku?«

»Kdor oltarju služi, mora od oltarja živeti,« je prišel odgovor z drevesa.

»Kdor oltarju služi, mora od oltarja živeti,« je zasikal mežnar strupeno. »Od cvetne nedelje dalje se nobeden od vaše ministrantske drhali ni pokazal v zakristiji in jaz moram s svojimi odrevenelimi kostmi stree vsak dan pri maši.«

»Pravemu župniku bi že stregli, če bi se vrnil,« je zaklical deček kljubovalno. »Toda temu tam,« in Robert je izpljunil koščico v smeri proti župnišću, »hinavskemu župniku, ki je prisegel na ustavo, temu brezbožnežu ne bomo stregli.«

Ministranti res niso več prišli v zakristijo, odkar je bil na cvetno nedeljo župnik Preul izgnan iz cerkve in župnišča.

Leto 1791, s katerim se začne naša zgodba, je bilo sredi strahot velike francoske revolucije. Gnala in preperela državna oblika, ki je bila že davno zrela za propad, se je zrušila. Veliko posestvo je tlačilo ubogo ljudstvo in mu jemalo vse pravice. Plemstvo je živelu razuzdano in požrešno na račun ljudstva. Najslabši zgled je dolga desetletja dajal

Pesnik France Balantič

svetla žrtev v boju za pravo svobodo

»Ubili so pesnika«, tako je zapisal o Balantiču slovaški pesnik Rudolf Dilong v svoji pesnitvi »Pesnik« v Rimu januarja 1946. leta.

Danes, ko stoji pred nami druga izdaja Balantičevih pesmi, tudi mi presunjeni nad lepoto Balantičeve besede in z nemo grozo v duši nad njegovo strašno tragiko, ponavljamo iste besede: Ubili so pesnika! Prva zbirka Balantičevih pesmi »V ognju groze plapolame« je izšla v Ljubljani za Veliko noč leta 1944. Ob tej izdaji je zapisal koroski pisatelj Karel Mauser sledeče besede:

»Ni dvoma, da je pesniška zbirka 22-letnega Kamničana Franceta Balantiča, ki je... zgorel v Grahovem, najlepša knjiga v slovenski poeziji zadnjih desetletij.«

Dr. Tine Debeljak, ki je pesnika odkril, ga je sedaj z drugo izpopolnjeno izdajo njegovih pesmi prikazal v celoti in v tako žarni luči, da ni več nobenega dvoma, da smo z Balantičem izgubili enega največjih pesnikov naše dobe.

Ta druga izdaja Balantičevih pesmi je izšla v oktobru leta 1956 pri Slovenski kulturni akciji v Argentini. Uvod ji je napisal dr. Tine Debeljak in v njem izčrpno podal življenje mladega pesnika, ki je po treh letih ustvarjanja, komaj 22 leten, dosegel take višine in nam zapustil toliko bogastvo, kakor je dano le velikim duhovom. Kaj naj človek naredi v treh letih ustvarjanja? Balantič je v tem pičlo odmerjenem času z gigantskimi koraki prehodil pot, za katero bi drugi rabili cela desetletja. Zavest skorajšnje smrti ga je gnala, da je prebival dobe, da bi lahko zaključil svoj življenjski spev s pesnitvijo, ki jo je strnil v stavek: »Zdaj bodo moji spevi počivali. Odpusti sem gibalca. Zahvala za milost, da sem dovršil. Odslej te bom častil z molkom. Zdaj lahko umrem.«

Smrt je prekinila njegovo snovanje, kajti:

»Že moja pesem in plamen se spreminja
...že v žoltem snopju groze plapolam...«

A Balantič ve, da on ne sme in ne more umreti in da bo

»...še dolgo bakla nema,
ki potnikom samotnim v noč gorila«

Tri pesniška leta so mu bila dovolj, da je doživel prehod iz greha v božje otroštvo, iz fanta divje strasti v spokornika obdrgnjenih kolena in da je iz ognja zletel kot ptič feniks prečiščen in prekaljen v božji objem.

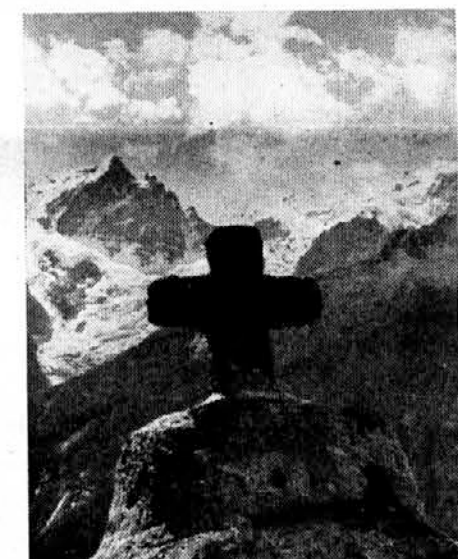
France Balantič se je rodil 29. novembra 1921 v Kamniku na Gorenjskem. Ob njegovi smrti so mu živeli poleg staršev še dve sestrini in 80-letni ded. Ljudsko šolo je dovršil v Kamniku, nato se je vpisal na klasično gimnazijo v Ljubljani in jo dokončal leta 1941. Po maturi je ostal v Ljubljani pri svojem najboljšem prijatelju Kremžarju, s katerim je šel pozneje tudi v smrt. Vpisal se je na ljubljansko vseučilišče kot slavist. Leta 1942 se je preselil v Moste, od koder je bil z mesečinskimi fanti odpeljan v italijansko taborišče Gonars v Furlaniji, kjer je prebil pet mesecev v nenehnem stradanju in hrepenenju po svobodi. V novembru se je rešil

ujetništva in se zopet vrnil v Slovenijo, kjer se je prijavil med vaške straže. Ze od prvega začetka se je odločno postavil v prve vrste protikomunističnih borev. Po strahotni komunistični oblegi Pudohe, od koder se je čudežno rešil, se je javil k domobrancem. S prijateljem Kremžarjem je šel v Grahovo, da bi tam stražila vrata v cerkniško dolino in ljudi, ki so jima prirasli k sreči. V noči od 23. na 24. novembra so vso posadko obkolile zloglasne Dakijeve tolpe. Domobranci so se junaško branili. Tedaj je dal Daki nanje naperiti dva italijanska topa iz bližine 12 metrov. Domobranci posadka, kakih deset mož, se je zatekla v hišo »Na pošta« in se nikakor ni hotela podati, niti tedaj ne, ko je hiša že začela goreti. Ko je Balantič zvedel, da bodo hišo zažgali, je mirno odgovoril: »Ne odgovarjajte jima, kajti pesnik je vedel

»Dokončal zadnji sem nalič svetlobe,
poslednjo mlačen zrelih sončnih snopov...
...Svetlobi bolečin sem darovan,
trpko dišijo kamni žrtvenika...«

Stanko Tomažič, ki se je edini rešil iz goreče hiše, je pozneje izjavil: »Pomoči ni bilo. Iz prsnega žepa sem vzel križec, ki mi ga je poslal pred nekaj dnevi mati za god. »Blagoslovljen za smrt« sem rekel in ga dal Kremžarju. Tako me je pogledal kakor, da sem mu potisnil nož v srce. Z obema rokama ga je prijel in dolgo, dolgo gledal. Potem ga je poljubil in dal Balantiču... Od ust do ust je šel in bili smo pripravljani na smrt. Ko smo obudili kesanje, je bilo vse tiho, le prasketanje ognja in od časa do časa izrečena prošnja sv. rožnega venca... Drugi dan je od hiše in od ljudi v njej ostalo samo pogorišče.

»...kdo iveri bo sežgal v pepel?
Saj ne bo sestrice,
da bi v ruti nesla jih na Zale...«

Tako je umrl France Balantič, šest dni pred svojim 22. rojstnim dnevom.

Balantič je svoje prevence objavil leta 1940 v almanahu »Pregled«, katerega je urejevala trojica Kremžar-Balantič-Tršar: pisatelj, pesnik, slikar. Leto pozneje ga je najdemo kot pridnega in najboljšega sodelavca pri »Dom in svetlu«. Njegova pot je šla naglo navzgor. Medtem ko je začel študirati najvažnejša dela slovanskih pesnikov, je pripravil svojo rokopisno zbirko pesmi »Muževna steblika«, ki je bila dra-

goceno gradivo za poznejšo zbirko »V ognju groze plapolame« in sedanjio izdajo njegovih pesmi »France Balantič«. Žal, da se njegove zadnje pesmi niso ohranile. Oseba, ki jih je hranila v letih krvave revolucije, jih je po grahovski katastrofi iz strahu pred komunisti sežgala. Tako obsega druga izdaja njegovih pesmi obdobje let 1940-1942, morda še prve mesece 1943.

Že v Prvem vencu se po gladi in samotah Gonarsa iz strastne erotike, v dotiku z lepoto narave, dvigne do Boga in njegove ljubezni, da zapoje o tej božji ljubezni čudovito lepe pesmi »Gospod, za tabo se bom zdaj napotile«. V prividu svojih notranjih doživetij že gleda ogenj in smrt v njem. To sta zdaj motivi, ki se neprestanoma ponavljata v njegovih pesmih, dokler

»Ostaj le konec voščenke v bogkoveru kotu...«

Balantičeve pesmi žive le v zamejstvu in v emigraciji, a tudi tuji narodi ga že poznajo, tako Poljaki, Španci, Angleži. Le njegova ožja domovina ga ne pozna, ali bolje ga ne sme še poznati. A pesnik ve in veruje, da bodo prišli dnevi, ko se bo uresničila njegova napoved... »Kako doma je dobro in lepo...«

Sedaj je naprodaj ta knjiga tudi v Gorici in Trstu. Želeli je, da bi ne bilo slov. demokratičnega izobraženca, ki bi ne imel »Franceta Balantiča«.

Z.P.

Za praznike nad nami repatica "1956 H,,

Zvezdoslovci napovedujejo, da bomo za praznike lahko s prostim očesom videli nad severnim nebov repatico »1956 H«. Od nas je še oddaljena 84 milijonov km in 21. aprila jo bomo lahko videli. Ta repatica kroži okoli Sonca več stoletij.

V zgodovini zvezdoslovja repatic niso nič izrednega. Prva zanesljiva poročila o zvezdi repatici izhajajo že iz V. stoletja pred Kristusom. Potem nam govori o zvezdi repatici sv. pismo v času Kristusovega rojstva. Tri leta po padcu Carigrada v turške roke l. 1456 se je taka repatica znova pokazala. Med praznovorneži je takrat repatica zbudila silen preplah. Mnogi so pričakovali konec sveta kot ob letu 1000. Prikaz repatic leta 1456 je bil silen. Njen rep je zajel kar 2/3 neba in je bil žareče zlate barve. Praznovorneži so dejali, da je to izraz svete jeze in opomin, da je blizu konec sveta. Panika je bila zato nepopisna. Politični dogodki so preplah še povečali. Vzhodno rimsko cesarstvo je propadlo, torej je tudi svet obsojen na pogin. Turška nevarnost se je vedno večala. No, pa ni bilo za svet nič posebnega. Leta 1910 se je repatica zopet pokazala. Mnogi so videli tedaj že jasno znamenje hude bodočnosti. Po končani prvi svetovni vojni so pa repatico imeli za jasn znak in opomin vojne. Tudi pred drugo svetovno vojno smo imeli izreden severni sij in kmalu nato vojno. Pa bi gotovo bil sij brez vojne in vojna brez sija.

Kaj bi se zgodilo, če bi Zemlja zadela ob repatico? Če bi Zemlja zadela ob jedro repatic, bi to gotovo ne bilo brez usodnih posledic za Zemljo. Toda tako

Prav takrat je prišlo mimo nekaj kmetov s polja; imeli so kose na ramah. Ko so zagledali mežnarja, so se jim omračili obrazi. Mežnar pa jim je razburjen zaklical: »Hej, sosede, glejte, tu sedi Robert Bernard na drevesu in krade našemu župniku češnje!«

Obrazi kmetov so se razjasnili. Zadovoljno so gledali na črno kuštravo glavo na češnji in mu veselo pomežikovali.

»Prav nič ne vidim, čisto nič ne vidim,« je rekel eden. »Ne, čisto nič,« je potrdil drugi.

»Gotovo si spet pogledal malo pregloboko v kozarec, Klavdij Pascal,« se je hehtal tretji.

Mežnar pa je stisnil pest za njimi in zaklical: »Le pazite se, trdoglavci! Boste že spoznali Klavdija Pascala!« In ne da bi dečka na drevesu le pogledal, je odšel ves jezen proč.

Podstrešna sobica v Poitiers, v kateri se je skrivaj Pruel, izgnani župnik iz Montbernage, je bila siromašna. Vso opravilo je tvorilo nekaj majavih kosov pohištva in edini kras je bil preprost, a izrazit križ na steni. Obraz šele tridesetletnega moža je bil suh; trdne in ostri poteze bi vedele povedati o marsikateri stiski in skrbi; pričale pa so tudi o silni, nepremagljivi dušni moči. Trdno je gledal s svojimi svetlimi očmi na mladega diakona, ki je stal pred njim v posvetni obleki.

»Vaš predlog vam je v veliko čast, Peter Coudrin. Toda jaz ne morem od tod.«

»Morate proč, prečastiti!« je vztrajal diakon živo. Njegove temne oči so proseče gledale duhovnika spoznavale. »Morate proč. Imam zanesljivo poročilo, da vas zasledujejo. Nastavili vam bodo past, kjerkoli vam bodo pripravili zasledo. Nekateri ljudje v Poitiers so sklenili vašo smrt. Ro-

TAKA JE SLOVENSKA VELIKA NOČ...

KULTURA

Knjižne novosti

V Trstu je Duhovska zveza izdala primerno in potrebno knjižico Dekle in fant. Knjižico je napisal družinski oče, praktični vzgojitelj mladine prof. Ivan Theuerseh. Knjižica daje premmogo praktičnih in zlatih nasvetov na pot v življenje onim fantom in dekletom, ki se že pripravljajo, da si ustanove samostojno družinsko ognjišče. Knjižica je pisana sodobno in je bo vesel vsak fant in dekle. Ni dolgočasna, je kratka, a bogata.

Mladika

Izšla je druga številka našega družinskega mesečnika »Mladika«. Sedaj so premagane vse tehnične ovire, zato bo »Mladika« odsej reden obiskovalec naših družin. Že prva številka je bila hvaležno sprejeta in je docela pošla. Druga številka prinaša na prvi platnici odgovore na življenjsko važna vprašanja. V revijo nas popelje sestavek Mirka Fileja in lična slika pomladnega razpoloženja. Črtice Toliko zvezd, Zakaj in Njena pomlad so prispevki naših mladih moči, ki veliko obetajo in segajo v sodobno življenjsko problematiko. Pesmi so prispevali Ljubka Sorli, ki poje evetočim Brdom, Jakomin, Maver in Bruna Pertot. Zadnji štirje so mladi, se poskušajo in uspevajo. Ljubko Sorli pa ni treba posebej predstavljati, saj jo poznamo kot zvesto sodelavko in izvirno ustvarjalko lepe besede. Mirko Javornik nadaljuje s prispevkom Naša kri na tujem. Prinaša nam poročilo o jekleni volji do dela in uspeha naših ljudi v tujini. Pavel Fonda podaja življenje ustanovitelj skavtstva. Lepa in na mestu je objava skavtske molitve. Potreben je sestavek Beg z grude in poročila o književnosti in umetnosti, kulturnem delovanju na Gori-

trčenje je zelo malo verjetno. Računi kažejo, da bi tako trčenje moglo biti le vsake 80 milijonov let. To pa končno ni takó hudo. Poleg tega je večji del Zemlje neobljuden, morja je znatno več kot pa celine. Zato je prav malo gotovosti, da bi repatica zadela prav ob oni del Zemlje, ki je najbolj obljuden. Če pa zajame Zemljo rep repatic, ne bo nič hudega. Količina plina, ki sestavlja rep repatic, ni nič večja kot količina, ki jo dnevno oddajajo naši stroji in dimniki.

škem in Trstu, ocena filmov ter sestavki pod črto. Vinko Beličič predstavlja pesnika F. Balantiča, katerega poezije smo dobili nedavno v lepi opremi med nas. Razgledi nas popeljejo po domačem in daljnem svetu. Zadnja stran je posvečena naši družini in Velikemu tednu.

Na 16 straneh nam nudi »Mladika« zelo bogat vir izobrazbe in je najsoodobnejša in primerna družinska revija. Segajmo marljivo po njej.

Literarne vaje štev. 6

Za Veliko noč smo dobili na knjižni trg tudi dijaški mesečnik tržaških dijakov »Literarne vaje« štev. 6. Sestavki so dijaški in primerni dijakom. S to številko sta zaključila Vesna: »Na svidenje, Trste, in Vekjet svoj: Intermezzo. Pogrešamo pa v tej številki prispevkov dijakov zadnjih razredov, ki so se menda že vrgli v marljivo učenje, ker je blizu konec leta. Novost predstavlja poročilo o prebivalcih pragozda, Pigmejcih.

Ozare

»Ozare« so mesečnik, družinski list a Slovence v Ameriki. Izhaja v Clevelandu. »Ozare« prinašajo Mauserjevo povest Pomlad in Črepinjeku ter poročila iz življenja in dela naših ljudi po svetu, zlasti v Združenih državah.

Ko že poročamo o kulturi, ne bo odveč, če povemo, da je 1. aprila nehal izhajati v Ameriki progresivni dnevnik »Enakopravnost«. Ta dnevnik je izhajal 39 let. Zadnji urednik je bil dr. Lojze Čampa.

AMERIKANCI SO RADI DOMA

V Ameriki zanimanje za časopise tudi s televizijo ni zamrlo. Dnevno bere 100 milijonov Amerikancev časopise, televizijo pa gleda samo 87 milijonov. Radio posluša vsak dan 71 milijonov Amerikancev, za revije se jih zanima 35 milijonov, za knjige pa 28 milijonov. In končno da so Amerikanci radi doma, se vidi iz tega, da jih devet od desetih prebije večer doma.

CVRCEK GA JE MOTIL

V Miami je imel koncert na prostem violinist Isaac Stern. Pri tem ga je toliko motilo cvrčanje nekega cvrčka, da je prekinil koncert za toliko časa, dokler niso nadležneča pregnali.

dvor. Vse to se je začelo strahovito maščevati. Za grehe svojih prednikov se je moral strašno pokoriti pobožni, a slabotni kralj Ludvik XVI. Bil je ujetnik svojega lastnega ljudstva v Parizu. Revolucija je prinesla strahotno povračilo in obračun za gospodo propadajočega časa; toda tudi ljudstvu ni prinesla blagoslova, temveč samo nove strahote in nasilje, ki so povzročile v Franciji skrajno ubožanje. Stare gospode so sicer pregnali, a novi so bili mnogo bolj krvavi in kruti nasilniki.

Ker je bila Cerkev tesno povezana z dvorom, se je sovražstvo revolucionarjev obrnilo tudi proti njej. Priznati moramo, da je tudi marsikateri visoki cerkveni dostojanstvenik imel svoj delež na krivdi propadajoče dobe. Čas revolucije pa je bil za večino od njih čas pokore in potrditve. Ko so rdeči mogotci v Parizu zahtevali od duhovnikov prisego, ki ni bila v skladu z njihovo vestjo, so prisegli le malokateri. Drugi so se rajši izpostavili sovražstvu in zasledovanju prekučuhov. Duhovniki, ki so ostali zvesti Cerkvi, so izgubili mesta in dohodeke; s psovanjem in sramotenjem so jih izgnali iz služb, katere so dali zapriseženim duhovnikom. Izgnali so tudi župnika Pruela v Montbernage. Tudi njemu so vzeli službo. Na njegovo mesto so z godbo pripeljali v Montbernage zapriseženega duhovnika.

Toda od tiste svetne nedelje strožniki niso več prišli v cerkev. A tudi ostali pobožni prebivalci v Montbernage niso več hodili k maši zapriseženega duhovnika.

»Da ne bo zapriseženi pojedel češenj našemu župniku, jih rajši pozobljemo sami,« je dostavil deček srdito in zopet vtaknil nekaj sladkih sadežev v usta.

»Le počakaj, fante, te bom že spravil dol!« je grozil mežnar tresoč se od jeze.

tim vas, gospod župnik, pojdite proč! Grajski najemnik v La Motte d'Usseau vas bo gotovo sprejel. Dobro ga poznam. Gotovo vas bo lahko skril.«

»Saj vam pravim, dragi prijatelj, da ne morem od tu,« je ponovil duhovnik z nepotrpežljivo kretnjo. »Saj vendar ne morem pustiti na cedilu svojih otrok v Montbernage. K onemu drugemu, k zapriseženemu ne najdejo poti, a je tudi ne smejo najti, kajti najemnik nima pravice, da bi pasel mojo čredo. Toda med njimi je nekaj bolnih, nekaj takih, ki gledajo smrti v oči. Ti me potrebujejo. In otroci me potrebujejo. A kaj, vsi me potrebujejo, kajti v tem času potrebujejo Gospoda Boga. Kaj bo iz ljudi, če ne bodo imeli duhovnika? Ali nisem najemnik tudi jaz, če grem? Kako pravi Gospod: »Najemnik, ki ni pastir, vidi volka priti in zbeži, ker ga za ovce ni skrb.« Ali naj ta beseda velja za župnika sv. Radegunde?«

Župnik se je visoko vzravnal; njegov pogled je bil jeklenotrd. Peter Coudrin hoče nekaj odgovoriti, a ne najde besed.

»Za življenje in smrt gre,« izjeclja končno.

»Da, za življenje in smrt!« ponovi duhovnik.

»Čas udobnega življenja je minil za nas duhovnike. Naša usoda je križ; stiska, revščina, preganjanje, lakota, bivanje brez strehe bo naš delež. Morda čaka marsikatega izmed nas nasilna smrt. Pa naj, v božjem imenu! Mi duhovniki moramo marsikaj popraviti, kar so naši sobratje v prejšnjih časih zakrivali, ko so se v udobnosti in varnosti dobro plačane službe premalo brigali za stisko in revščino ljudstva. No, vsaj strahopetnih nas ta čas ne sme videti. Žal da je v naših vrstah še dovolj najemnikov!«

(Se nadaljuje)

Jordanska kriza

V zadnjih dneh se je pozornost na Bližnjem Vzhodu premaknila s Sueskega prekopa v malo arabsko državo Jordanijo. Končni izid krize v Jordaniji bi koristil Zapadu ali pa Sovjetom. Jordanija je mlada država in je postala samostojna šele leta 1946. Večino prebivalstva v Jordaniji predstavljajo Arabci, ki so se morali izseliti iz Izraela. Ti prebivalci pa drže z Egiptom in Sirijo, ker sta ti dve državi napram Izraelu bojno razpoloženi.

Jordanski kralj Hussein je prisilil svojega vladnega predsednika Nabulsi, da je moral odstopiti, ker je vodil politiko za ustanovitev federacije med Egiptom, Jordanijo in Sirijo ter naslonitev na Sovjetsko zvezo. Nabulsi je bil proti vsemu prizadevanju sodelovanja z zahodnimi državami. Sovražno je bil razpoložen napram Angležem, ki so denarno podpirali Jordanijo in imeli v njej celo svoje oborožene sile. Politika Nabulsi je nevarna kralju Husseinu, ker bi mu gotovo spodnesla prestol in odprla vrata komunizmu. Nabulsi je nasprotoval, da bi se Jordanija posvetovala z Eisenhowerjevim odposlancem o ameriških načrtih za Srednji Vzhod. Nabulsi je moral iti. Toda kdo naj sestavi novo vlado? Proti kralju se je postavil tudi poveljnik Arabske legije general Ali Abu Navar. Kralj

Hussein je tako moral zamenjati tudi poveljnika Arabske legije in to mesto zaupal generalu Hiariju, ki je zvest kraljev pristaš. V Jordaniji je sedaj prevzela oblast vojska. Uporniki so se zatekli v Sirijo, ki grozi z vkorakanjem v Jordanijo. Jordaniji tako grozi propad in razdelitev med Sirijo, Saudovo Arabijo in nekaj ozemlja do reke Jordan bi zasledil Judje. Kralj Hussein sme računati le na Arabsko legijo in na domače beduine. Skrajna levica, nacionalisti in begunci, pa so pod vplivom Egipta in Sirije. — V začetku tedna je kazalo zadržano, da bo vladna kriza rešena, kajti novi ministri predsednik je zaprisegel pred vladarjem skupaj z novimi ministri.

Položaj v Jordaniji pa le skrbi Veliko Britanijo, ki je takoj sklicala vladno sejo. V Jordaniji sami so po večjih mestih precejšnji neredi in demonstracije. Kaj mislijo vesele Rusije in Združene države, pa bomo videli v kratkem.

V novi vladi, ki jo je sestavil Hussein Kalidi je še vedno Nabulsi in sicer kot zunanji minister, zaradi česar na Zahodu niso zelo zadovoljni. Nova vlada ima v programu »pozitivno nevtralnost« in se hoče boriti proti vsakršnemu tujemu zavezanstvu in vsemu, kar škoduje arabskim interesom.

POLITIČNE NOVICE

Sueško vprašanje

Na sueškem področju ni bilo v zadnjem tednu ničesar novega. Sedaj je prekop zopet sposoben za plovbo. Egipt je sestavil načrt, kako si zamišlja upravljanje prekopa. Na pritisk Združenih držav je Egipt sprejel nekatere popravke, ki pa Amerike še ne zadovoljujejo. Egipt zahteva, da sme sam pobirati prehodnino in imeti popolno upravo nad prekopom.

Amerika, Vel. Britanija in Francija nameravajo spraviti zadevo pred Varnostni svet. Toda v Varnostnem svetu bodo Sovjeti podprli Nasserja, na kar ta že zanesljivo računa.

Amerika in Srednji Vzhod

Eisenhowerjevo doktrino na Srednjem Vzhodu sedaj utrjuje poseben odposlanec Richards. Obiskal je že vse države razen Egipta, Sirije in Jordanije. Zaradi krize v Jordaniji je delo Richardsa zastalo. Če Jordanija srečno preboli krizo, bo gotovo pristopila k Eisenhowerjevemu načrtu. Pri tem pa bosta ostala osamljena Sirija in Egipt.

Moskva grozi

Amerika in Rusija se na atomskem področju mrzlično pripravljata. Rusija se sedaj boji, da bi tudi evropske države, ki so v različnih obrambnih sklopih, dobile atomsko orožje. Rusija je sedaj začela deliti opozorila na Zahodu in Srednjem

Strah pred atomskim orožjem

V Zapadni Nemčiji je 18 atomskih strokovnjakov izjavilo, da bi se Zapadna Nemčija laže branila, če bi se odpovedala atomskemu orožju. Izjavili so, da ne bodo sodelovali pri izdelovanju in preizkušanju atomskega orožja. Kanceler Adenauer pa je drugačnega mnenja. Če bi sprejeli zahtevo nemških atomskih strokovnjakov, bi se obramba vsega Zapada, zlasti pa Evrope, napram Rusiji podrla. Toda dokler ne pride do popolne atomske razorožitve in nadzorstva o razorožitvi, je nujno potrebno, da ima tudi Zapad tako orožje, kot ga ima Sovjetska zveza. Sovjetske izjave predstavljajo veliko nevarnost za enostransko razorožitev Zapada. Stališče nemških atomskih strokovnjakov je zelo plemenito, a nevarno. Njihovo stališče bi moral prevzeti ves svet. Dokler pa tega ne bo, je Zapad naravnost dolžan skr-

beti za svojo obrambo tudi na atomskem področju, zlasti še, ko vidimo, kako marljivi so v tem oziru Sovjeti, ki so v 14 dneh razstrelili kar 4 vodikove bombe.

Proti atomskim poizkusom

Japonski prof. Matsushita, dekan juridične fakultete v Tokiu, je prišel v Evropo in prinesel posebno prošnjo japonske vlade, naj vendar Zapad preneha z atomskimi poizkusi na Tihem oceanu. Podobno prošnjo in protest je japonska vlada naslovila tudi na Sovjetsko zvezo. Profesor Matsushita se je obrnil tudi na haško mednarodno sodišče, naj se tudi ono izreče in izjavi svoje mnenje. Na povratku se je prof. Matsushita obrnil za pomoč tudi na papeža Pija XII., ki ga je sprejel v posebni avdijenci.

Prazne besede o razorožitvi

Razorožitveni pododbor Združenih narodov razpravlja v Londonu o navadni in atomski razorožitvi. Uspeha ni nobenega. Amerika predlaga, naj bi prenehali s prihodnjim letom z vsakim izdelovanjem atomskega in vodikovega orožja. Potreben pa je sporazum, nadzorstvo in pregled na kraju samem. Tu pa nastajajo največje težave. Sovjeti so silno užaljeni, ker vidijo, da jim drugi na besedo ne verjamejo in hočejo nadzorstvo na kraju samem. Niso pa proti plemenitim ameriškim predlogom o popolni razorožitvi.

Sužnji se prisilno klanjajo Hruščevu

Tajnik sovjetske komunistične partije Hruščev je javil svojim podložnim, da Rusija 25 let ne bo vračala svojega javnega dolga. Gre za notranje državno posojilo podjetij in delavcev, ki so državi morali posoditi denar od svojih prihrankov in plač. Država se je obvezala, da bo to posojilo vračala. Najnovejša izjava Hruščeva pa dokazuje, v

kakšnem stanju je sovjetsko gospodarstvo, kjer morajo delavci štediti, ne da bi imeli od tega kako korist. Ko je Hruščev podal to »plemenito« izjavo, so delavci v podjetjih plaskali.

Ustanovljena je Evropska šola

V Luksemburgu so Belgija, Nizozemska, Francija, Zap. Nemčija, Luksemburg in Italija podpisale poseben statut o skupni evropski šoli. Taka šola že deluje v malem. Obsega 5 let osnovnega pouka in 7 let srednje šole. Svoj sedež ima ta šola v Luksemburgu. Sestavljajo jo otroci uradništva evropske jeklarske in premožovne skupnosti. Tudi uč-

Maocetung bo obiskal Evropo

Zdi se, da je kitajski predsednik Maocetung sprejel vabilo poljskega predsednika Cyrankiewicza, da obišče Poljsko. Maocetung je bil v Evropi že leta 1949. Novi obisk naj bi predstavljal nov primer vzajemnosti med državami komunističnega tabora, da bi tako laže ustrahovali Zapad. Obenem pa hoče Maocetung pokazati kompaktnost komunističnih držav vsem tistim državam, ki nočejo priznati rdeče Kitajske.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

IZREDNA NESREČA SLOV. DRUŽINE

»Misla« iz Avstralije prinašajo vest v izredno hudi nesreči, ki je tam doli zadela družino slovenskega izseljenca Jožefa Copota. Mož je doma iz Slovenskih gor na Stajerskem in je prišel v Avstralijo kot jugoslovanski begunec že pred šestimi leti. S seboj je pripeljal ženo in štiri otroke, dva dečka in dve deklici v starosti od enega do šest let. Najstarejšo Lojzko sta pustila doma pri stari materi. V Avstraliji si je družina Copotovih s trdim delom ustanovila nov dom in iz domovine poklicala k sebi še staro mater z najstarejšo hčerko. Medtem sta se Copotovim rodila še dva otroka. Tako je vsa družina štela deset članov.

V četrtek po Novem letu je oče v družbi še nekega sosedu šel s štirimi svojimi otroki in z enim sosedovim loviti ribe. Oba očeta sta mirno ribarila, otroci pa so se oddaljili nekaj sto metrov, da bi se v vodi kopali.

Kar začuti oče Copot, da ga nekaj vleče za hlače. Zapazi domačega psa Luksija, ki se je čudno vedel in na vse načine skušal zbuditi gospodarjevo pozornost. Tedaj sta se oba moža zavedla, da otrok ni več nič slišati. Stekla sta na kraj kopanja, toda o otrocih ni bilo ne sledu ne tiru. Šele proti večeru so jih potegnili iz vode vseh pet mrtvih. Štirje so bili Copovi, dva

dečka in dve deklici, eden je bil sosedov. Strašna nesreča je pretresla vso Avstralijo, saj se ni še čulo, da bi se bilo utopilo pet otrok naenkrat in celo štirje iz iste družine. Pogreb so priredili otrokom prav slovesen, domači škof je opravil pogrebne obrede, slovenski kaplan pater Ambrožič pa je zanje maševal.

Očeta je tolika nesreča skoro strla, mati pa je pokazala pravo krščansko vdanost: »Bog nama jih je dal, Bog nama jih je vzel, kakor se je zdelo njemu prav.« Kako se je nesreča pravzaprav zgodila je pa ostalo nepojasnjeno.

GOSTOVAL JE SLOVENSKI OKTET V MESTU LECCE

Naša lepa narodna in umetna pesem stopa vedno bolj preko mej in odmeva v ubranih akordih sladke melodije po tujih tleh.

Njeni vrli predstavniki, ki tvorijo slovenski vokalni oktet, imajo veliko moralno zadoščenje, da dejansko seznanjajo svet z milino naše pesmi in z njo kažejo vso duševno sposobnost, zrelost ter umetniško vokalno popolnost malega naroda.

Slovenski oktet je gostoval dne 8. aprila v zgodovinsko znanem, finem in glasbi posebno naklonjenem mestu Lecce, v južni Italiji.

Sprejet je bil z velikim navdušenjem. Saj ga primerjajo donskim Kozakom in ga smatrajo v vokalni umetnosti za popolnega in nedosegljivega. Žel je tu naš oktet res pravi triumfalni uspeh ter veliko priznanje in simpatijo s strani ljudstva in glasbenih osebnosti.

Naša pesem je prinesla nekaj novega med tukajšnje glasbene kroge in ljubitelje petja. Zela je zaradi tega vneto priznanje in polno pohvale. Zato se je tukaj oktet kar najbolje počutil in obljubil, da se vrne prihodnje leto.

Gotov sem, da bo mesto s svojim milim podnebjem, z veliko umetniško dušo in okusom ter priznanim gostoljubjem še dolgo govorilo s prepričanim navdušenjem o veliki umetniški sposobnosti in mojstrskem nastopu Slovenskega okteta.

NARODNI DOHODEK V JUGOSLAVIJI

Jugoslovanski narodni dohodek je lansko leto dosegel 1.433 milijard din, to je 35 milijard več kot v letu 1955. Največji dohodek je bil v industriji in sicer 680 milijard, sledi poljedelstvo s 391 milijardami, trgovina in gostinstvo s 126 milijardami. Na prvem mestu je ljudska republika Srbija s 493 milijardami, Hrvaška s 397 in Slovenija s 245 milijardami.

M. GASPARI:

Vesela
aleluja

Dr. Miha Krek:

S poti po Evropi

V RIMU

V Rimu sem znan, vsaj mislim sem, da sem poznal to prelepo mesto, kjer sem preživel leta. Pa se je v teh minulih letih (11) veliko spremenilo. Promet je tam sedaj skoro tako močan kot v ameriških velikih mestih. Malo slovensko središče na Via dei Colli, nekaj slovenskih izseljeniški dom poleg hiše slovenskih šolskih sester, je pa še prav tako, kot je bilo pred enajstimi leti. Brž sem bil sredi starih, dragih znancev in prijateljev. Kakih štirideset naših duhovnikov je potaknjenih po raznih zavodih, učilnicah in samostanih v Rimu in prenekaletni so odlično dejstvo, kako stotina slovenskih deklet iz primorskih krajev služi v Rimu, naših družin je komaj par.

V slovenski izseljeniški pisarni sva z dr. Robičem govorila o težavah slovenskih beguncev, ki jih je v Italiji sedaj več kot pred dvema letoma ali celo tremi leti in nevdžema prihajajo novi. Italijanske oblasti ne vračajo več, če ni res očitno, da begunec ni šel v svet iz čisto osebnih razlogov, ki nimajo nobene zveze

s komunističnim pritiskom in preganjanjem v Jugoslaviji. Razmere po italijanskih taboriščih niso dobre, pa vendar boljše, kot so bile in vsaj znosne. Msgr. Landi, zastopnik ameriške N.C.W.C. je z dr. Robičem, zastopnikom naše Lige, obiskal taborišča, odkoder je bilo največ pritožb, in najhujši nedostatkoli so bili popravljeni. V osebnem razgovoru je msgr. Landi pokazal veliko zanimanje za naše begunce in točno poznavanje njihovega stanja. V vseh stvareh, ki sva se jih dotaknila, je simpatično sprejel naše stališče in vedel pot k rešitvi. Hudo je, da v taboriščih severne Italije nimamo nikogar, ki bi imel nekako neposredno stalno skrb nad našimi. Tja pridejo ljudje preko meje od doma. Ne znajo tujih jezikov in si ne znajo pomagati v tuji deželi. Nekatere druge narodnosti so mogle poslati tja svoje zastopnike, ki so stalno ali vsaj v bližini teh taborišč, ali pa jih iz Trsta redno tedensko obiskujejo. Slovenci pa nimamo nikogar za ta posel, čeprav je naša skupina v taboriščih razmeroma najmočnejša. Tako v Rimu kot v Trstu smo v razgovorih iskali rešitve.

Tri dni, kar sem bil v Rimu, je bilo kot iz šaka. Treba je bilo hiteti od obiska do obiska, da sem opravil najvažnejše. Z Markom Kranjem, ki me je vodil in

spremljal, sva bila mokra dopoldne in popoldne, če bi ne bila č. mati Terezija tako zelo skrbela za nas, bi se bil tiste dni temeljito prehladil. Bog ji povrni veliko dobroto.

V TRSTU IN GORICI

V Turinu smo se videli z nekaterimi odličnimi salezijanci, ki so učitelji v centralnem salezijanskem semenišču. V Milanu sva se pogovorila s prijateljem dr. Vauhnikom. Še isti večer sem potem po hitel proti Trstu. Ne vem, ali je tam prevladoval občutek veselja, da sem tako blizu doma, ali bolečina, da sem izgnanec po sili razmer, le to vem, da je obojega bilo kar v občutni meri, ko sem nekaj pred Trstom na mali postaji videl spet prvi jugoslovanski vlak. Samo par vagonov je bilo in v njih tu in tam kak človek, rečno je vse izgledalo, a vendar so črke JDŽ nedvomno povedale, kako blizu doma sem. Trst je lep, čist in živ. Ne bi mogel reči, da sem opazil kaka znamenja gospodarske stiske, čeprav so mi rekli, da se nazadovanje hudo pozna, odkar je odšla zapadna zavezniška vojaška uprava. Zdelo se mi je pa, da ima sedaj Trst bolj italijansko zunanost kot pred drugo svetovno vojno. Informacije, ki sem jih dobil, deloma to potrjujejo. Precej starih

tržaških Slovencev, Italijanov in Furlanov, se je izselilo iz mesta, deloma drugam v Italijo, deloma po svetu. V Trst so prišli ljudje iz juga Italije in pa Italijani iz jugoslovanskih delov Istre, otokov, Primorja in Dalmacije, ki so prihajali čez mejo. Iz političnih namenov jih italijanska državna uprava zadržuje prav v Trstu in neposredni okolici, da vzdržuje skrajno nacionalistično razpoloženje. Na drugi strani z nastopi in uspehi naših ljudi mislim, da nihče ne more biti zadovoljen. Meni se zdi, da so žibe, ki so teple Slovence v tujini v tem stoletju, najhujše preteple in najbolj razteple Slovence v Trstu in na Tržaškem. Mislim na zlom narodne in politične zavednosti. Ni dvoma, da velika večina Slovencev v Trstu in okolici voli in glasuje s komunisti in sopolniškimi strankami. Niti ne s titovskimi komunisti, ampak z italijanskimi Vidaličevci in drugimi italijanskimi rdečkarji. Kljub izredno lepim uspehom na prosvetnem polju, kljub številnim vzgojnim organizacijam in prireditvam, kljub našemu tisku in listom, množice, ki so še pred prvo svetovno vojno in po njej bile narodno zavedne, sedaj kopne. Manjša se število vernikov pri slovenskih službah božjih, pada število otrok v šolah, kar jih Slovenci še imajo. Tem bolj je občudovanja

vredna mala skupina slovenskih narodnjakov in demokratov, ki v teh razmerah drži kot dren in požrtvovalec goji novo rast. Narodnostna napetost se je tiste dni prav posebno čutila. Rekli so mi prijatelji, da ni prav nič dvoma, če bi se kaj podobnega zgodilo v Jugoslaviji, kot se je na Madžarskem, bi Italija pograbila prvi trenutek in šla iskat svojo Istro in mejo iz leta 1918, če ne še kaj več. Ko sem podvomil nad takimi trditvami, so me zagotavljali, da bi se to v vsakem slučaju zgodilo, pa naj bi nastopila redna vojska ali pa če to ne bi bilo mogoče in pripravnost, kak D'Annunzio di Fiume s svojimi prostovoljci. Naj bo že kakor koli, gotovo je italijanski šovinizem dandanes v Trstu izredno goreč in oholo zadirčen, da ima tam komunizem eno svojih najbolj razpihianih in plamtčih ognjišč svojega podtalnega rovarjenja in eno svojih najmočnejših javnih organizacij v Evropi. Junaki in mojstri so demokratični in katoliški Slovenci, ki v teh razmerah še drže in uspešno odbijajo navale z vseh strani — s praznimi rokami. Malo, prekaljeno jedro je tam in nekaj nežnih začetkov narodno obnovenega dela.

(Nadaljevanje prihodnjic)

HRANILNA VREDNOST MLEKA

Mleko spada med najvažnejša živila, ki spremljajo človeka vse življenje. Po mnenju zdravnikov ni hrane, ki bi po svoji vrednosti lahko nadomestila mleko. Izredno važnost mleka v človeški prehrani moramo pripisati v prvi vrsti njegovi izredno lahki prebavljivosti. Ne pozabimo, da mleko priporočajo skoraj za vsako dieto in osebam, ki ne morejo užiti nobene druge hrane.

Poglejmo, kaj vse vsebuje mleko. Kravje mleko vsebuje 67% vode, 3,60% maščob, 3,30% kazeina, 0,40% albumina, 4,70% laktoze in 0,75% pepela. Maščobe v mleku imajo neprecenljivo vrednost, ker je njihova prebavljivost taka, da jih zmore vsak še tako oslabei organizem. Isto lahko rečemo glede beljakovin. Kazein in albumin (to so mlečne beljakovine) sta zelo lahka prebavljiva. Polnovredna prehranska vrednost mleka je očita, če pomislimo na dejstvo, da za daljšo dobo predstavlja mleko edino hrano za vse sesalce. Če mleko ne bi vsebovalo vseh snovi, ki so potrebne za izdatno prehrano organizma, bi bilo nemogoče, da bi dojenčki tako lepo rastli ob uživanju samega mleka. Ne smemo pa pozabiti še na prilično visoke količine apna in fosforja ter drugih rudnin, ki so v mleku. Zaradi vitaminov, ki jih vsebuje, je mleko idealen vitaminski dodatek k obroku odraslega človeka. Ne smemo pozabiti na razne vrste sladkorja v mleku. Medtem ko vedno poudarjamo važnost surovega masla, beljakovin, raznih soli in vitaminov, to je snovi, ki so sestavljene iz takih prvin, katere lahko zasledimo tudi v drugih hranilih, premalo poudarjamo vrednost mlečnega sladkorja.

SESTAVA IN VAŽNOST MLEČNEGA SLADKORJA V ČLOVEŠKI PREHRANI

Mlečni sladkor (laktoza) je samo v mleku. Sestavljen je kot trdni sladkor (katerega uživamo vsak dan) iz dveh molekul. Med tem ko vsebuje trdni sladkor eno molekulo groznega sladkorja (glukoze) in eno molekulo sadnega sladkorja (fruktoze), je mlečni sladkor sestavljen iz ene molekule groznega in ene molekule pravega mlečnega sladkorja (galaktoze). Mleko različnih živali vsebuje različne količine mlečnega sladkorja. Ta je nenadomestljivi element človeške hrane,

zlasti ker ima mleko izredno važnost pri prehrani živcev. (Možgani so sestavljeni iz živčnih celic). To izredno važnost pripisujejo dejstvu, da vsebuje snov, ki sestavlja živce, visoke količine galaktozidov. Sestavni del galaktozidov je galaktoza, to je sladkor, katerega zasledimo le v mleku. Če poleg zgoraj navedenih dejstev upoštevamo, da se živi in z njimi možgani, razvijajo že v začetku človeškega življenja, bomo razumeli, zakaj za zdravniki priporočajo nosečim ženskam mlečno dieto. Mleko ne vsebuje samo apna, fosforja in drugih snovi, katere mladi nastajajoči organizem črpa iz materinega telesa, ampak tudi laktozo, ki služi za gradnjo živcev.

Blagodejni vpliv mlečne hrane na živčni sistem moramo pripisati ravno mlečnemu sladkorju.

Znano je tudi, da razne zastrupitve prebavi najboljšo zdravilo z mlečno dieto. — Zato vsi nervozni pijte več mleka!

DELA NA POLJU

NA NJIVI: Sadili bomo fižol, koruzo. V tem času sejemo tudi deteljo. Ta nam bo dala že letos dobro krmno, še večje količine krme pa bomo spravili prihodnjega leta.

NA TRAVNIKU: Bi morala vsa dela biti končana, če pa še nismo, je sedaj nastopil skrajni čas za čiščenje in gnojenje travnikov. Zdjaj lahko polivamo travnike z gnojnicjo. Ta bo poglajala trave v rast. Ne smemo pozabiti primečati na vsakih 100 litrov gnojnice 3-5 kg fosfornih gnojil.

V VINOGRADU: Praviloma bi morala biti vsa opravila že končana.

V SADOVNJAKU: Praviloma tudi tu nimamo za zdaj posebnega dela.

NA VRTU: Lahko sejemo na prosto skoraj vse vrtnine. Ne pozabimo, da vplivajo na uspeh setve le podnebne prilike, oskrbovanje posevkov, gnojenje in pravilno zalivanje. Preden rastline vzkajajo, moramo še posebej paziti, da se zemlja ne zaskorji. Če vrtnine ne rastejo dobro, jih bomo zalivali s hranilno raztopino. Te napravimo, če raztopimo v vodi primerno količino ustreznih umetnih gnojil. Ne pozabimo nikdar, da brez gnoja ni dobre vrtnarske zemlje.

(Iz »Gospodarstva«)

Vzgojitelj in otrok

Ko je naša Faraonova hči košaro z detetom Mozesom, ki je plavala na vodi, je rekla deklici, ki se je ponudila, da mu najde dojiljo: »Vzemi tega otroka in ga vzredi zame! Poplačam ti.«

Iste besede veljajo še danes staršem in vzgojiteljem.

Veliko hvalevrednega truda in skrbi polagajo starši v telesno zdravje in zunanjo nego otrok. Želeli bi bilo, da bi vsaj z isto vno skrbili za to, kar je v otroku božjega: to je njegova duša. Bil je trenutek v božji zamisli, ko je ta duša izšla iz božjega uma v tega otroka. Odgovornost in odlika vzgojiteljske službe je prav v tem, da polagamo v otrokovo duševnost temelje za njegov pravilni odnos do Boga, ker je taka božja volja. Njegov odnos do Boga pa bo še v zrelih letih odvisen od tega, kakšen pojem si je kot otrok ustvaril o naši pobožnosti in našem odnosu do Boga.

Mala Terezija se je pri svojem »kralju« očetu naučila, kakšna naj bo njena molitev in njena ljubezen do Boga.

Ženski porotniki

Prihodnjo jesen bomo morda na naših sodiščih že videli ženske porotnike.

Zadnje čase je tudi ženam odprta pot v razna področja javnega udejstvovanja. Z novim odlokom je pa docela odpadel predsek, da se dejavnost žene, vsled nje lastne narave, psihološkega in pravnega značaja, more omejiti le na nekatera področja.

Mestna občina je že povabila žene, ki imajo predpisane pogoje, da predložijo svoje prošnje. Želeli bi bilo, da bi se ženski svet zavedal resnosti in odgovornosti, ki jo s to službo prevzema. V razsodbah kazni ali pomilostitve, bo njihov ženski glas ljudskih porotnic enakovreden drugim rednim sodnim magistratom.

Honorar ljudskih porotnic bo znašal 2000 lir dnevno. Ob nastopu službe bodo ženske ljudske porotnice položile sledečo prisego:

»S trdno voljo, da častno izpolnim svojo dolžnost, zavečajoč se velike moralne in civilne odgovornosti službe, ki mi jo postavlja zaupa, PRISEGAM, da bom skrbno in vestno presojala obtožbe in zagovore, da bom pravična in nepristranska, da se ne bom pustila voditi od čustev mržnje ali naklonjenosti, da bo končno razsodba taka, kakor jo človeška družba hoče in želi.«

Za slovo

15. aprila nas je zapustil naš pevovodja gospod Ludvik Klakočar in je odšel s svojo družino v daljno tujino.

Pevski zbor bo požrtvovalnega pevovodjo občutno pogrešal, saj je z nesebično ljubeznijo vodil petje nad deset let.

Mnogo mu je bilo na tem, da bi bila cerkvena pesem res molitev: čistina, zahvalna in prošnja. »Pojte z občutkom! Pojte z dušo!« je ponavljal in obenem razlagal pomen besedil Marijinih, evharističnih in drugih pesmi: »Tantum ergo sacramentum... Veliko skrivnost, pridite, počastimo...«

Tako in podobno ste nas učili, dragi gospod pevovodja. Zavedamo se, da naše petje ni bilo tako, kot ste želeli, vendar se je vsak izmed nas po svojih močeh trudil, da bi vsaj nekaj Vaših lepih naukov ostalo v naših dušah in te nauke bomo ohranili kot lep spomin na Vas.

Pred dobrimi desetimi leti smo pod Vašim vodstvom pričeli z adventno Marijino: »Vso zemljo tema krije...« Koliko Marijinih, evharističnih in drugih pesmi

si t. j.: zagotovilo resnice in pravice.

Prisegam dalje, da bom držala službeno tajnost.

V tem besedilu je izražena vsa vzvišenost in breme nove službe, ki se ji bodo novi porotniki ženskega spola podvrgle. Dal Bog, da bi jo vršile tako, kakor jim bo velevala njihova dolžnost pred Bogom in pred ljudmi.

OKOLI SVETA

Potovanje okoli sveta Petra Townsenda, znanega po svoji ljubezenski aferi z angleško princezino Margaret, traja že več mesecev. Odpotoval je iz Bruxellesa dne 21. oktobra lanske leto in preko Arden dosegel Avstrijo in nato Jugoslavijo. V Zagrebu so ga zagrebška dekleta spoznala in ga navdušeno pozdravila. Na bolgarski meji so mu prepeličili prehod in tako je Townsend s svojim »jeppom« moral preko Grčije in Turčije v Teheran. Iz Teherana je po slabih poteh in skozi neobljudene kraje dospel v Pakistan in Indijo. V Shillongu, oddaljenem dva dni potovanja od burmanske meje, ga je doletelo neljubo presenečenje, ko je ugotovil, da so mu ukradli denarnico. Še huja presenečenja so ga čakala v Burmi. Neprehodne ceste, podrti mostovi, roji nevarnih mušic in krvopivk so ga ovirali na poti, tako da je napredoval komaj 6 km na dan. V enem tednu je prevozil razdaljo 40 km (še manj kot iz Gorice do Trsta). Na tej poti so ga burmanski vojakci zajeli, a pozneje so mu oni sami omogočili nadaljnje potovanje po skoro nepristopnih poteh. V Kengtungu je izrazil željo, da bi rad obiskal bolnišnico gobavih. Sam pravi: »Marsikdo bi pred to mislijo okleval, zame pa je bilo to eno najčudovitejših doživetij mojega potovanja. Spoznal sem na stotine najnesrečnejših bitij in prišel v stik s sijajnim možem v osebi italijanskega patra Colomba. Brez slehernega strahu občuje s svojimi 600 gobavci, ki so v bolnici patra Colomba najnesrečnejši izmed vseh 8 tisoč gobavev kengtungske dežele. Pater Colomba skrbi za dušo in telo vseh nesrečnikov. Sam jih zdravi, če je potreba, jih tudi operira. Zdravljenje traja od treh do šest let. Nekateri tudi ozdravijo.«

Polkovnik Peter Townsend nadaljuje sedaj svojo pot in preko kengtungske meje je dospel v Tailandijo po poti, ki je že preko leto dni ni prevozilo nobeno motorno vozilo.

pozicijske stranke 34. Uprava občine je možna le, ako jo opozicijske stranke od primera do primera podpirajo ali se vzdržijo glasovanja. Lahko pa se zgodi, da se svetovalci naveličajo podpirati občinski odbor, v katerem niso zastopani. Tako je prišlo tudi zdaj v Trstu. Ko so volili upravno komisijo za Acegat, je prišlo do spora, ker so se demokristjani uprli, da bi prišli v to komisijo tudi komunisti. Komunisti uživajo pri tem simpatije vseh levicarjev in celo socialdemokratov. Na svojem obnem zboru so tudi republikanci sprejeli zahtevo, da morajo župan in občinski odbor odstopiti. V nasprotnem primeru bi moral republikanski svetovalec izstopiti iz občinskega odbora ter povzročiti krizo. Vprašanje pa je, ali bo sedaj res kaj iz tega, ker je bilo takih groženj že več, pa se je potem vse nekam izkadilo.

Rdečkasti dež

Kakor po drugih mestih smo tudi v Trstu, v nekoliko manjši meri, videli pretekli teden rdečkasti dež. Zlasti so to opazili avtomobilisti na svojih vozilih, ki so imeli sledove rdečkastega blata. Ta pojav, ki pa ni prvi, je pripisovati oblakom rdečkastega prahu, ki so prišli iz puščavskih pokrajin daljne Afrike in se pomešali med deževne oblake.

Mešana avstrijsko-italijanska komisija se bo sešla v Trstu 7. maja. Razpravljali bodo o morskem prometu skozi Trst.

Sprejem delavcev

Tvrška F.E.A. ZUZGEN (Aargau-Svica) išče v Trstu delavce za pločevinaste izdelke in ventilacijske aparate. Začetna plača je 2.50 švicarskih frankov na uro. Delovni urnik obsega 48 ur na teden.

Hohenlecher Baumschulen iz Ohringen-a pa nujno povprašuje vsaj za 20 ženskih moči, ki bi jih zaposlila pri obdelovanju lastnih drevesnic. V poštev pridejo neporočene žene od 21 do 35 let. Delovnih ur je 52 in 1/2 tedensko s 3.50 nemških mark na dan ter hrana in stanovanje.

Prosilci se lahko obrnejo na naslov: Passaggio Sant'Andrea 25, soba št. 50.

Fantje na Katinari

Popoldne na oljčno nedeljo je bilo napovedano »srečanje« slovenskih fantov na Katinari. Radovedni smo bili, koliko se jih bo odzvalo. Uspeh ni bil slab. Zbralo se je, po večini z Brega, okoli štirideset fantov. Udeleženci so z velikim zanimanjem sledili predavanju g. prof. Theuersehuh-a, ki je segel globoko v probleme sodobnega fantovskega življenja. Predavanju je sledil domač razgovor. Fantje so še dolgo ostali skupaj ob prepevanju naših narodnih pesmi. Ta sestanek je pokazal, kako so ti razgovori koristni. Gotovo se bodo nadaljevali in upamo, da bodo pritegnili vedno večje število mladih ljudi.

Rojan

Na oljčno nedeljo je zadnjikrat vodila petje v naši cerkvi gđ. Marija Klakočar. Naslednjega dne je odpotovala s svojimi starši in sestro v Genovo, kjer se je ukrcala na ladjo za Avstralijo. Skoraj tri leta je vodila naše cerkveno petje. Pevec so jo imeli radi, ker je bila potrpežljiva, čeprav stroga učiteljica. Zelela je preliti v pevec svoje bogato znanje. Pred 14 dnevi smo jo videli tudi na našem odru in smo spoznali, da je tudi izvrstna igralka.

Zal nam je, da je odšla proč od nas, kakor tudi za celo družino, ki je zadnja leta živela v naši župniji. Hvaležni smo ji za njeno požrtvovalno delo pri nas in ji želimo veliko sreče v novih krajih.

Marijina cerkevica

o Pečah pei Boljuncu

Tudi letos se bo vršil na velikonočni ponedeljek slovesen prenos Marijine podobice iz župne cerkve v Boljuncu, kjer se hrani na stranskem oltarju v zimskem času. V Njeno prelepo cerkevico na Pečah, v Glinjsčici. Začetek pobožnosti z evharističnim blagoslovom bo ob 2.30 pop. Ob 3h odhod procesije. Ob 4h večerna sveta maša z govorom; med mašo ljudsko petje.

Marijina cerkevica je sicer skoro brez vsake opreme, a upamo, da se bo z dobro voljo in s pomočjo dobrih ljudi poskrbelo vsaj kar je neobhodno potrebno. Lani smo kupili, s prispevki romarjev, mašni plašč, ki lahko služi za vse liturgijske barve. Letos smo že naročili zadostno število sedežev — in upamo, da jih bodo pravčasno izdelali in poslali —, da se bodo romarji, ki jih strma pot do cerkvice precej zdela, udobno odpočili.

Za letošnje prvo romanje se obeta lepo število romarjev iz Gorice in tudi z vsega Tržaškega.

Naj Marija vzame vse pobožne obiskovalce Njenega svetišča pod svoje varstvo!

Petrolejski vrelci na Siciliji

Mesto Ragusa na Siciliji je bilo še pred kratkim neznatno mesto. Od oktobra 1953 pa je postalo velikega pomena, ker so takrat našli tam prvi vrelce petroleja. Okolica mesta je kamenita, poljedelstvo se zato ni moglo razviti. Zemlja pa hrani v svojem osrčju drugo bogastvo, danes tako potrebni petrolej. Mnogo podjetij je že v prejšnjih časih pokušalo svojo srečo v iskanju te črne dragocene tekočine, a vselej je bil uspeh negativen. Končno, in sicer v maju 1953 je začela s iskanjem ameriška družba Gulf Italia. Ljudje so se čudili, da so Amerikanci poskušali tam, kjer je bil ves dosedanjí trud brezuspešen. Če bi ne bili našli petroleja, bi s takimi poskusi potratili milijone ali celo milijarde. Gulf je računal, da krije stroške eventualnega neuspeha z dohodki najbogatejših petrolejskih vrelcev v Ameriki.

Od bratov Guerrieri Mangiacarne je Gulf vzel v najem zemljišče v kraju Pendente v okolici Raguse. Čez nekaj mesecev pa je izplačal bratom za to zemljišče 50 milijonov in postal tako lastnik zemljišča, ki je zelo pusto in kamenito; sestoji iz apnenca, v globini 1890 m je dolomit. 21. maja 1953 je Gulf začel vrtati v tej pokrajini. Prvi vrelci so začeli izvirati 28. oktobra 1953. Dosedaj so izvrtali 14 vrelcev. Prvo leto so dali vrelci 2500 ton surovega petroleja, leta 1955 140.000 ton, v letu 1956 že 493.000 ton. Računajo, da bodo v letu 1957 dvignili proizvodnjo

na 1.300.000 ton. To pomeni, da bodo kralji vrelci iz Raguse eno desetino celotne potrošnje petroleja v Italiji.

Iz Raguse so položili petrolejski vod do mesta Augusta, kjer je velika čistilnica. Vod je dolg 66 km in ima premer 35 cm. V tej čistilnici so predelovali večino petroleja iz Libanona in iz Sirije. Sedaj ga bo nadomestil petrolej iz Raguse.

AVTO IN MOTOR

kot darilo

Pred kakim mesecem se je širila novica, da za darovana kolesa in motorje ne bo treba plačati carine na meji.

Tržaški strokovni list »Gospodarstvo« z dne 8. marca t. l. to mnenje pojasnjuje kot zmotno. Carina bo znašala 40% kupne cene. Takole piše:

Zvezni izvršni svet v Beogradu je sprejel uredbo o olajšanju uvoza avtomobilov in motornih koles. Odpravljeni so bili dosedanjí uvozni koeficienti; namesto njih sta bila uvedena carina in davek na promet. Za avtomobile za privatno osebno uporabo s cilindražo do 1500 kub. cm bo treba plačati carino 40% od kupne cene v tujini, h kateri je treba dodati stroške za prevoz do jugoslovanske meje; cena se preračuna v dinarje po obračunskem tečaju. Za avtomobile nad 1500 kub. cm znaša carina 80% tuje kupne cene, za motorje vseh vrst pa 40%. Poleg tega plača uvoznik davek na promet, in sicer od 25-50%, za motorna kolesa pa od 30-36%. Jugoslovanski državljani, ki kupijo v tujini potniški avtomobil ali motorno kolo za svojo osebno potrebo s svojimi pribranki v tuji valuti, ne bodo plačali pri uvozu ne carine ne davka na promet. To velja tudi za vozila, ki so bila kupljena za potrebe invalidov. Tisti, ki prejmejo vozilo iz tujine kot darilo za svojo osebno potrebo, bodo plačali samo carino. Tisti Jugoslovani, ki bi tako uvožena vozila odtujili (prodali), preden mine pet let od dneva uvoza, bodo morali plačati razen carine še davek na promet, ki se plača pri uvozu; poleg tega pa še davek, predviden za notranji promet (400% za potniške avtomobile in 50% za motocikle).

